

SIMONYI HÍRMONDÓ

A SIMONYI
ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

III. ÉVFOLYAM - IV. SZÁM - megjelenik negyedévente

EČ - EV 3381/09

2009. DECEMBER

Karácsonyi gondolatok

Karácsony mindenekelőtt a szeretet ünnepe, mégpedig azé a szereteté, amellyel Isten szeret minket. „A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy Ő szeret minket, és elküldte Fiát engesztelésül bűneinkért” (1Jn4,10). Jézus Krisztus születését a 4.századtól december 25-én ünneplik. Karácsonyfát kb. a 16-17.századtól állítanak.

Minden család életében fontos szerepet kapnak az ünnepek, ki-ki a maga módján ünnepel, másként éli meg ezeket a napokat, mint a hétköznapiakat. Ha karácsony közeledik, mindannyiunkat örömteli várakozás tölt el. Várjuk az ünnepélyes szép estét, a tündöklő fát, a gondtalan együttlétet, az ajándékokat. De mindenkinek szüksége van a szeretet ajándékára is, mert a szeretet nélkül még a boldogságunkat sem találjuk meg. Hányszor, de hányszor kívántunk már békés, boldog karácsonyt egymásnak?! S vajon volt-e valami foganatja? Tiszta szívből kívántuk-e vagy csak megszokásból? Közben pedig, egészen

mást kívánok magamban. Ha nem megszokásból tennénk, akkor megváltozna a világ is. Sajnos az emberek inkább szeretnek harcba állni egymással! Pedig Isten arra inti az embereket, legyen békesség közöttük, hogy látható legyen rajtuk Isten mennyei dicsősége. Törekedjünk hát erre és nemcsak a szeretet ünnepe előtt, hanem a szürke hétköznapiakban is, megszívlevél Wass Albert gondolatait:

Nyissátok meg szíveteknek minden ablakát, és eresszétek be oda a napfényt, hadd pusztítson ki belőletek minden sötétséget ezen a karácsonyon. A civódás, pártoskodás nemzetéből változatok át a szeretet nemzetévé, s lássátok meg: attól a pillanattól kezdve veletek lesz az Isten. Megmaradásunknak, megmaradásotoknak, a magyar sors jobbra fordulásának ez az egyetlen lehetősége. Adjon az Úristen boldog, áldott karácsonyt, és szeretetben gazdag újesztendőt mindnyájatoknak!”

Adolf atya

Békés Karácsonyt és örömteli

Új esztendőt kívánunk!

MEGYEI VÁLASZTÁSOK UTÁN

November 14-én, valamint 28-án hazánkban a Szlovák köztársaságban megvalósultak a megyei önkormányzati választások, melyben polgáraink leadták szavazatukat egyes képviselő jelöltekre, valamint megyei elnöki posztra pályázókra.

Míg a képviselő jelöltek sorsa eldőlt már az első fordulóban, négy megyében az elnöki poszt várományosairól csak a nov. 28-ai második fordulóban döntöttünk. Hogy jól döntöttünk-e, azt majd meglátjuk az elkövetkezendő 4 évben.

Kampányolás alatt a jelöltek nem szűkölködtek ígéretekben, és ha ezek összhangban lesznek cselekedeteikkel akkor talán még az általunk ismert, elmaradt, határmenti Gömör - Kishont területek, volt megyék is felvirágozhatnak. Viszont ha az ígéretek nem követik cselekedeteket, marad a régi közmondás „Ígérni tudni kell!”, Ez lenne a szomorúbb verzió, de sajnos a múlt tapasztalatai

alapján a valószínűbb. Ne nézzük tehát összetett karokkal a megyei megválasztott képviselők, valamint elnökök munkáját, de ellenőrizzük azokat és követeljük ígéretek bevalását a szociális, munkaügyi, egészségügyi, iskolaügyi, infrastruktúra fejlesztése terén, valamint azt is, hogy két választás között is lássuk őket falvainkban, ne csak oly ritkán, hogy köszönés helyett az ember azt kérdezze tőlük, ha netán megjelennek „HOL JÁRSZ, AHOL A MADÁR SEM JÁR?”

Adjunk tehát hangot véleményünknek minden fórumon és követeljük jussunkat az említett tervezet fejlesztésekből. Hogy ezt tehessük ismernünk kell a megválasztottakat, akik a következők:

M.E.

Besztercebánya megye elnöke:

Ing. Vladimír Maňka

Megválasztott Rimaszombati választási körzet Besztercebánya megyei képviselői:

Ing. Peter Mináč

Mgr. Michal Bagačka

JUDr. Pavel Struhár

Mgr. Auxt Ferenc

MUDr. Juhász Péter

Ing. Zoltán Bán

Születtek:

2009.11.25

Balázs Krisztián,
Simonyi 92

2009.12.01

Rák Damián,
Simonyi 158

Csak az hal meg, akit elfelejtenek

E szép gondolat tükrében emlékezzünk vissza az idej mindenszentekre és a halottak napjára, emlékezzünk elhunyt szeretteinkre.

November első napjaiban, de már október végén is világosra látogatottabbá válnak a temetők, sírkertek. Így történt ez falunkban is. A sírok rendezettebbé váltak és szinte újjá születtek a sok virágtól, koszorútól, krizantémától. A krizantémok a színskála pompáiban tündökölve, szinte tudtára adva az elhunytaknak, hogy az ő tiszteletükre vannak a sírra helyezve. Nagyon sokan megfor-

dulnak ilyenkor a temetőben, rég nem látott rokonok, ismerősök, mégis csend van, szinte érezni a gyászt, a részvételt, az áthitot. Sok embernek csak ilyenkor kulcsolódik össze imára a keze, gyertyát gyújtanak és emlékeznek - mert mást már nem tehetünk. Összeszorul a torkunk, egy-egy könnycsepp csorog végig az arcunkon - értük...

És most jusson újra eszünkbe az a szép gondolat...

**... csak az hal meg,
akit elfelejtenek!!!!...**

SZ.

Simonyi község önkormányzata jóváhagyta a 2010-es évre szóló költségvetését

A község képviselő testülete a 2009. december 11-én megtartott testületi ülésén letárgyalta és jóváhagyta a polgármester Madarász Emil mérnök által előterjesztett költségvetési javaslatot a 2010-es esztendőre. A jelenlegi gazdasági válságra és a nehéz szociális helyzetre tekintettel, az elkövetkező évre elutasította az adóemelés lehetőségét, valamint a befizetések emelését.

Az igen csak szűkos bevételi lehetőségek limitálták a tervezett kiadásokat, melyek a számításoknál a minimális szintre lettek csökkentve. Ez oknál fogva a 2010-es esztendő a spórolás éve kell, hogy legyen. Ez magával hozta a saját pénzforrásokból tervezett javítások, fejlesztések visszafogását, minimalizálását. Csak addig takaródhatunk, ameddig a takaró ér!

A jóváhagyott költségvetés szerint kiegyensúlyozott forrásokból gazdálkodunk, melynek, a:

- bevételei eléri a - 265 577,00 €
- kiadásai - 265 577,00 €

Bízunk benne, hogy az állam nem csökkenti továbbra is a már amúgy is megtépzott állami juttatásokat az önkormányzatok részére!

Eredeti formájában a költségvetés a következőket tartalmazza:

Príjem			Výdaj		
položka	rok	mesiac	položka	rok	mesiac
obec výnos dane	120 000,00 €	10 000,00 €	mzdy a odv.obec	51 800,00 €	4 316,67 €
daň z nehnuteľnosti	11 840,00 €	986,67 €	ostatné obec	19 527,00 €	1 627,25 €
daň za psa	330,00 €	27,50 €	úvery, úroky	4 800,00 €	400,00 €
daň za kom.odp.	3 660,00 €	305,00 €	CO-obec	520,00 €	43,33 €
popl.z nedaň.príjm.	50,00 €	4,17 €	mzdy,ost.TSP	6 420,00 €	535,00 €
z pren.budov, prist.	2 500,00 €	208,33 €	mzdy,ost.AČ	2 700,00 €	225,00 €
kuka nádob	133,00 €	11,08 €	odpady	4 560,00 €	380,00 €
správne pop	1 500,00 €	41,67 €	COV-obec	15 200,00 €	1 266,67 €
relácia v MR	50,00 €	4,17 €	ver.osvet.	20 100,00 €	1 675,00 €
pred.výr.a služ.	400,00 €	33,33 €	Dom smútku	4 040,00 €	336,67 €
popl.za DS	20,00 €	1,67 €	kapit.	3 000,00 €	250,00 €
popl.za šk.zar.	400,00 €	33,33 €	mzdy,odvody MŠ	22 950,00 €	1 912,50 €
za stravné1	400,00 €	116,67 €	ostatné MŠ	120,00 €	10,00 €
preb.hnut.maj.	100,00 €	8,33 €	mzdy,odvody ŠJ	10 400,00 €	866,67 €
za stočné	3 580,00 €	298,33 €	ostatné ŠJ	120,00 €	10,00 €
transfer na AČ	2 700,00 €	225,00 €	mzdy,odvodyŠKD	3 230,00 €	269,17 €
sp.stav.úrad	00,00 €	41,67 €			
REGOB	200,00 €	16,67 €			
CD a PK	40,00 €	3,33 €			
živ.prostr.	100,00 €	8,33 €			
TSP	6 420,00 €	535,00 €			
kap.	3 000,00 €	250,00 €			
prehod.pod.daní	3 710,00 €	309,17 €			
ned.z min.rokov cca.	7 854,00 €	654,50 €			
Spolu	169 487,00 €	14 123,92 €	Spolu	169 487,00 €	14 123,92 €
transfer na ZŠ	65 000,00 €	5 416,67 €	mzdy,odvody ZŠ	41 830,00 €	3 485,83 €
			ostatné ZŠ	23 170,00 €	1 930,83 €
ZŠ	Spolu	65 000,00 €	Spolu	65 000,00 €	5 416,67 €
vzdel.poukazy	1 000,00 €	83,33 €	vzdel.poukazy	1 000,00 €	83,33 €
strava ZS	4 460,00 €	371,67 €	strava ZS	4 460,00 €	371,67 €
strava MS	2 000,00 €	166,67 €	strava MS	2 000,00 €	166,67 €
škol.potreby ZS	1 130,00 €	94,17 €	škol.potreby ZS	1 130,00 €	94,17 €
škol.potr.MS	300,00 €	25,00 €	škol.potr.MS	300,00 €	25,00 €
dopravné	21 000,00 €	1 750,00 €	dopravné	21 000,00 €	1 750,00 €
Hmot. núdza na výchov.a vzdel.pouk.	1 200,00 €	100,00 €	na výchov.a vzdel.pouk.	1 200,00 €	100,00 €
Spolu	31 090,00 €	2 590,83 €	Spolu	31 090,00 €	2 590,83 €
Spolu za rok 2010	265 577,00 €	22 131,42 €		265 577,00 €	22 131,42 €

Ünnepélyes befejezése az EKOPOLIS-os pályázatnak

2009.november 24-én az ünnepélyes keretek között megrendezett összejövetelen, a községi hivatal kistermében a polgármester Madarász Emil mérnök a meghívott vendégek előtt értékelte a megvalósult faültetési akciót. A meghívottak között volt a gestor alapítvány, EKOPOLIS képviselője Hronec Milan úr, a község polgári társulatának képviselői, képviselő

testület tagjai, a tanári kar az óvoda és iskola képviseletében, valamint a faültetésben konkrétan részt vállaló polgárok csoportja.

Egybehangzó vélemény szerint jól sikerült akciónak lehet az eseményt elkönyvelni. Falunk gyarapodott 56 darab értékes cserjével és fával, mely a jövőben még értékesebb teheti környezetünket.

ROMA VAGYOK - VAGY NEM VAGYOK ROMA?!

(folytatás...)

Az osztrák-magyar monarchia szétesésével még bonyolultabb lett a helyzet. Szétesetek az addigi etnikai közösségek, a mi területünk. 1918-tól az első Csehszlovák állam határai közé szorultak. A határ szigorú őrzésével meg lett gátolva a határon kívüli migráció. Két világháború közötti időszakban a romák belátásuk szerint megválaszthaták hovatartozásukat, viszont az 1927. évi rendelettel nagyon szigorúan fellépett a Csehszlovák állam a vándorcigányokkal szemben. A törvény drasztikusan meghatározta ki is valójában a vándorcigány, mely a következő volt.

Vándorcigányok:

- azok, akik helyről helyre vándorolnak,
- akik kerülnek és szégyellik a tisztességes munkát
- melyek cigány módon élnek és viselkednek.

Ez a törvény később nagy teret nyitott a faj szerinti megkülönböztetésnek, megtorlásoknak. Ezek a tények is hozzájárultak a romák elszegényedéséhez, és szociális elmaradottságukhoz. Az állam úgy értékelte a népcsoportot, mint szociálisan elmaradt, kriminális csoportot, mely nem hajlandó együttműködni. A II. világháború folyamán a romákkal szemben

megnyilvánuló rasszizmus gyökerei a német nacionalizmusban keresendők. Adolf Hitlerrel az élen. Már az elmondott véleményre alapozva, később a végleges megoldásra - a roma lakosság fizikai likvidálására került sor, koncentrációs táborokban Lengyelországban, Szlovákiában. Először gyűjtőtáborokba kerültek Hanušovcén,

CSSZK állam rendelete, mely végleg gátat vetett az 5-10 %-os roma migrációnak. A szövetkeztetés következménye képpen, megszűnt az igény a romák eredeti szolgáltatásai iránt, mely történések által, vagy beolvadt a többi munkát végző lakosság közé, vagy kitaszítottként éltek a faluk, városok szélén.

Dubnica nad Váhom, Nižné Hrabusicén. Innen szállították őket a koncentrációs táborokba. Ezek az események Szlovákia mindenkor történelmének legborúsabb oldalai, mivel a Szlovák állam és rasszista politikájának köszönhetően 1944-ben történtek meg a romák tömeges likvidációi.

A háború utáni időszakban 1958-ban lett kiadva az új

Egyes rendszerek igyekeztek tenni a roma lakosság érdekében bizonyos lépéseket a kultúra, beiskoláztatás, kötelező munkavégzés terén (csszk...).

Végleg azonban nem lettek megoldva a problémák, melyek a távol múltban gyökereznek.

Jelenleg teljes mértékben demokratikus jogokkal felruházott népcsoportnak számít a ro-

maság, melynek megvannak országunkban a saját politikai csoportosulásai, kulturális létesítményei és művelhetik anyanyelvüket. A roma kisebbségre vonatkoznak a törvényekből eredendő emberi jogok, és kisebbségi jogok betartásai. Ez viszont a romaság köréből nem zárhatja ki a törvények és köteleességek tiszteletben tartását a társadalomban, országon belül, együttélő szomszédjaival szemben.

Az elmondottak alapján szabadon megválaszthatja minden ember nemzetiségileg való hovatartozását. Legyen az ember büszke a gyökereire, és arra hogy a hányatott, vetett sorsú nép mindezzel szemben maig is fennmaradt, és az EU törvénye által még jobban kiteljesülhetnek értékei.

Éljünk a törvény adta lehetőségekkel, de ne éljünk velük vissza, mert már a múltban is tapasztalhattuk, hogy ezek felhasználásával alakulhattak ki szélsőséges nézetű rasszista csoportok, melyeknek a törvény nem tisztelése csak olaj a tűzre felforgató munkájukban.

Falunkban a községi hivatal megállapítása szerint a 2009-es decemberi hónap adataiból kiindulva az összlakosság létszáma 539, ebből 247 roma származású lakos él.

SZ.

Visszatér hozzánk az idén is a hattyúnk ?

Mivel Bianka unokám az ajándékba kapott korcsolyán, megszeretett volna tanulni korcsolyázni, mint szótfogadó nagyapa egy 2008. decemberi délutánon elindultam jégpályát keresni a határba. Már a tájat vékony hó takarta, alatta már a föld megvolt dermedve, ezért rámerészkedtem a személyautómmal a darnyi kanyarban lévő legelőre, és vígan motoroztam a topolyasor felé. Már messziről észrevettem valami rendellenességet, melyről közelebb érve kiderült, hogy a fekete folt, egy nem befagyott víztócsa, melynek közepében egy gyönyörű hattyú úszkál. Miért választotta ezt a helyet vándormadár létére, nem tu-

dom. De ott volt, kecsesen úszkált és mutogatta magát a tavacskaiban, melyet korcsolyázásra alkalmas jég szegélyezett. Telefonon riasztottam a fiamat családjával, akik hamarosan meg is jöttek. A természetes környezetben pompázó hattyú nagy meglepetést okozott kicsinek, nagynak és korcsolyázás közben mindannyian gyönyörködtek a különös látványban. Adtunk neki némi eledelet, amit szemmel láthatóan szívesen fogadott. Mivel estefelé járt, s már erősen alkonyodott, fényképezőgéppel csak gyengén sikerült felvételeket tudunk csinálni. Másnap hírül adtuk az eseményt a gyerekes családoknak, melyek nagy ré-

sze meg is látogatta a simonyi hattyút. A tél folyamán még sokat láttam mesziről, és remélem, hogy épségben kitelelt nálunk.

Talán az idei télen is szerencsénk lesz hozzá, és viszontlátjuk.

m.e

Simonyi vagy - tudnod kell - helytörténeti sorozat VII. sz.

(folytatás a III.számnak)

Az 1970-es évek tájékán id.Varga Lajos elnöksége alatt a központi gazdasági és politikai szervek növelték a nyomást a kisebb szövetkezetek összevonása irányában, célul tűzve ki a nagyobb gazdasági egységek kialakítását, valamint a bajba jutott rosszul gazdálkodó EFSZ-ek felszámolását. Ez persze a Simonyi szövetkezet és elnökének a fenn említett okok miatt nem volt elfogadható. Simonyi, Serke és Darnya egyesítéséről volt szó, melyben Serke volt a leggyengébb láncszem. A simonyiak kifogásolták a serki szövetkezetben uralkodó laza munkafegyelmet, valamint gyenge gazdasági eredményeket.

Mivel az EFSZ vezetősége nem engedett a magáéból az elnök, politikai nyomásra le lett váltva és hasonló eszközökkel elnöki posztra lett kinevezve, megválasztva Illés Béla mérnök, aki 1970-1971 elnökösködött a már összevont szövetkezetben.

Az első években az összevonás nem hozott túl nagy sikereket, így az 1971-es évváró gyűlésen a tagság megválasztotta EFSZ elnöknek Pál Lászlót, aki ezidáig a főállattenyésztői teendőket látta el. 1972 - 1986 időszakra jellemző a bizonyos mértékű gazdálkodási struktúra váltás.

Állattenyésztésben előtérbe került:

- a brojlercsirke hizlalás
- libatartás
- fejős tehén tartás
- hizósertés
- kiegészítő juhtartás

Növénytermesztésben :

- szemes termény, cukorrépa
- kibővített kertészet, főként a zeller termesztés
- a dohánytermesztés elhagyása

Szolgáltatások nyújtása terén:

- csipke szárítás
- mogyorótörés és válogatás

Beruházás terén:

- megvalósult a központi javítóműhely felépítése
- üvegházak a kertészetben

Volt egyszer egy szövetkezet

- zellerraktár megépítése a telepen
- repülőter megépítése, dónai aszfaltos út kiépítése

zonyult, és már a fent említett kettősség miatt, az 1984-ben leváltott területek, melynek nagyrésze a feledi kataszterhez

Káposztaszüret a kertészetben 1980-as években

A központ gazdaságpolitikai elvárásai újabb egységek és területek összevonását hozták.

Megalakult a nagy szövetkezet, melynek központja a Feled AG irodaházában székelt. A gazdasági irányítás székhelye viszont továbbra is Simonyiban maradt. Ez a kettősség sok borsot tört a felsőbb gazdasági és párt szervek orra alá, melyek ezt nem jó szemmel nézték.

A nagy szövetkezet részévé vált: Simonyi EFSZ, Serke EFSZ, Darnya EFSZ, AG Petres, AG Feled - Domafala, Feled EFSZ.

Ebben az időben már az EFSZ 470 személyt alkalmazott. Ez túl nagy egységnek bi-

tarzott, átment a Várgedi AG-ba, mely a Domafali 4200 férőhelyes szarvasmarha hizlaldát üzemeltette.

Szervezésileg bonyolult egységű irányítás, és a gyengébb gazdasági eredmények, 1986-ban elnökcseréhez vezettek, amikor 1986-1990 Ing. Pelle István lett az EFSZ elnöke.

Az 1986-1990 időszak jellemzői a nagy technológiai váltás, mellék üzemág, autó, pótkocsi oldalak gyártása. A technológiai váltás főleg az erőgépek terén ment végbe, betakarító gépek terén. Kimagasló gazdasági eredményeket viszont ez az időszak sem hozott. Összehasonlításképpen a

Emléktábla a javító műhelyben

környező EFSZ, valamint AG-tól kezdett a nagyszövetkezet elmaradni. Visszakerül közben az adminisztráció is a Simonyi adminisztrációs épületbe. Az 1989-es társadalmi események végleg rányomták bélyegüket a szövetkezet sorsára. A gyenge gazdasági eredmény, laza munkafegyelm, a bonyolult munkaszervezés, a szövetkezet megszűnését hozták. Az egész felbomlott 4 gazdasági részre: Simonyi FSZ, Serke FSZ, Darnya FSZ, Petres FSZ.

Visszarendeződtek a kataszteri területek, és így Simonyi ismét új elnök Tömösvári György mérnök vezetése alatt próbálkozott talpra állni. Ebben az időszakban megszűnt a kertészet, és átépítődött a vágóhid, valamint a húsfeldolgozó. A piaci helyzet és az árak leromlása lassan azt hozta, hogy az EFSZ kezdte felélni saját vagyonát, veszteséggel zárt és a gazdasági kilátások igen csak sötétnek jellemezhetők. Az állattenyésztés minden kitermelt produktuma veszteséggé vált. Ebben az időszakban transzformálódott a szövetkezet EFSZ-ből részvényesek szövetkezetére.

1992-1996 az elnöki teendőket Bőd István látta el.

Mivel a gazdasági helyzet ebben a formában csak veszteségeket termelt felszámolta a vagyonát, helyét a magántulajdonban lévő BÖVIBA kft. vette át.

Így ért véget a mezőgazdaság fontos fejezete, melyekben a sok siker mellett kudarcok is voltak.

Viszont el kell mondani, hogy a EFSZ megszűnésével megszűntek a munkahelyek is, és így szökött a munkanélküliség falunkban a 0%-ról 30%-ra. Nagyon sokan visszairják éppen ezért ezt az időszakot, viszont lehetséges, hogy amikor tenni kellett volna a megmaradásért, akkor nem tettük meg a szükséges lépéseket, vagy nem tettünk semmit!

Így ért véget egy fontos korszak, melynek sokan részesei lehettünk és megtapasztalhattuk saját bőrünkön a szövetkezési gazdálkodási forma jó és rossz oldalait!

m.e.

A Simonyi templom harangjai

Jelenleg a simonyi református templom tornyában 2 harang hívogatja a híveket istentiszteletre, ünnepi alkalmakra. Ez a két harang jelzi és adja tudtul az élőknek, ha valaki meghal, és ezeknek szava kíséri utolsó útján az elhunytakat.

Pár éve harangszó jelzi a falu lakossága számára a delet, ami már annyira megszokottá vált, hogy ha az délben valamilyen oknál fogva elmarad, akkor többen időzavarba kerülnek. Azt lehet mondani, hogy már hosszú évtizedek óta Simonyi életének részei, megkondulnak örömeinkben és bánatainkban. Eszmei és tárgyi értékük egyaránt jelentős. A régi időkben egy kisebb vagyongra került egy-egy harangnak az elkészítése, és így van ez ma is. Meg kell hát becsülnünk őket, hiszen őkink drága lelki-tárgyi hagyatékához tartoznak és a közösség szolgálatában állnak.

Ezért is érdemes talán közelebbről megismerkednünk velük.

A jelenlegi kisebbik harang, ami a torony keletre eső részébe 1908-ban lett fölhelyezve, akkoriban a meglévő 3 közül a legnagyobb volt. A református gyülekezet 1908. április 15-én rendelte meg Hönig Frigyes aradi haranggyárosnál. A „Csisz” hangzású 400 kg-os harangot a gyülekezet kívánsága szerint Hönig Frigyes pünkösöd előttre elkészítette, leszállította és a toronyba föl szereltette. A gyülekezet a korábbi megállapodás szerint 2 heti kipróbálás után fizette ki a harang árát az elkészítőnek, aki 10 évi jótállást vállalt termékére. A harang magassága 85-90 cm, alsó, kör alakú átmérője 82 cm. A harang két oldalán felirat található. Felhelyezése szerint a délre néző oldalán a következő olvasható:

RIMASIMONYI

1908

ÖNTÖTTE

HÖNIG FRIGYES ARADON

A harang másik oldalára pedig, ami észak felé néz, az akkori lelkész, Nt. Batta György indítványára a következő szöveg került:

**ÖRÜLÖK AZ ÖRÜLÖKKEL,
SÍROK A SÍRÓKKAL**

A simonyi presbiteri gyűlések jegyzőkönyve külön emléklapon tudósít arról, hogy ezen harang 1908. május 22-én lett „rendeltetési helyére elhelyezve” és 1908. május hó 31-én történt „közhasználatnak való ünnepélyes átadása”. Az érdekesség kedvéért hadd idézzek belőle néhány sort: „A hír szárnyakon repül. Így járta be új harangunk érkezésének híre is az

mélabúsan szóló s a zúgásával az egész helységet, sőt a környéket betöltő harang hangját. A hang után mintegy vonzódva, megindult az egész község, lassan haladva az Isten háza felé, hogy minnél tovább hallhassák, minnél jobban véshessék lelkükbe a hangokat, mely lelküket az égbe emeli fel”. Ez követte az ünnepi istentisztelet, amelyen szolgált a gyülekezet

egész környéket, s készült mindenki a nagyszerű felavató ünnepélyre. Május 31-én már a reggeli órákban szokatlan élménységet öltött községünk, a vidéki rokonok, jóbarátok, ismerősök ünnepi ruhába öltözve nagy számmal keresték fel jó népünket, hogy ezen a nagy napon kivehessék ők is részüket az örömnünnepből... Amidőn 10 óra felé járt az idő, mint a helybeliek, mint a már ide érkezett vidékiek utcára vonultak ki a kapuk elé s várták az Isten házába hívogató harangszót és nem is soká kellett várniuk, pontban 10 órakor megszólaltak a harangok az új nagyharanggal együtt.

A szó elakadt a beszélő ajkán, mindenki hallgatta a

lelképásztora. Az emléklap a következő sorokkal zárul: „A délután folyamán ki-ki vendégével folytatta az öröm ünnep emlékeztetése a vigadozást s csak késő este jelezték a kocsik zörgései a vendégek távozását. Adjon a jó Isten több ilyen öröm ünnepet a rimasimonyi ref. egyházközségnek!” Ez tehát a mostani kisebbik harangnak a története.

A nagyobb harangról nem találtam ennyi információt az egyház feljegyzései között. Ami biztos, hogy Egry Ferenc harangöntő készítette Kisgejűcön 1929-ben. A harang árát, föl szerelését teljes egészében a ref. gyülekezet tagjai állták. Az 1929-es pénztári naplóban hosszú sor tartalmazza azok-

nak a névsorát, akik külön e célra adakoztak. Szekér Lajos, a gyülekezet akkori gondnoka feljegyzése alapján ezzel ér véget az adományozók névsora: Egry Ferenc harangöntő úr ajándéka 2000 korona. Ezek szerint maga a harangöntő mester is hozzájárult a költségekhez. A harang magassága 105 cm, kerülete 3 m, átmérője 115 cm, súlya 790 kg. Déli oldalán a következő felirat olvasható:

**„A SIMASIMONYI-I REF.
EGYHÁZ TAGJAINAK
ADOMÁNYÁBÓL
ÖNTETETT AZ ÚRNAK.
1929-ik ESZTENDEJÉBEN.”**

Az északi részén pedig a következő szavakat találjuk:

**„AZ ÉLŐKET HIVOGATOM,
A HOLTAKAT ELSIRATOM”**

A pénztári feljegyzés szerint a harang 1929 szeptemberében lett elhelyezve a toronyba egy kisebb társával együtt, amelynek súlya 244 kg volt. A harangokat minden bizonnyal a feledi vasútállomásra szállították lovaskocsival. Kósik Józsi bácsi elmondása szerint (aki akkor volt 10 éves) nagy eseménynek számított a faluban, amikor a virágokkal ékesített harangok, 3-3 lovas kíséretében megérkeztek Simonyiba.

Az egyházi jegyzőkönyvekből és az idősebbek emlékezete alapján egyértelmű, hogy a templomnak több harangja is volt, nem csak ez a kettő. Az én következtetésem szerint háromnál több harang egyszerre sosem volt a toronyban. Hogy a kisebb harangok hogyan cserélődtek, mi oknál fogva és mi lett a sorsuk az idők folyamán, arra nézve nem találtam egyértelmű följegyzéseket. Az emlékezetek alapján annyi biztos, hogy a II. világháború idején, a meglévő 3 harangból elvitték a legkisebbet, (valószínű a 244 kilógramosat, amin talán ez volt a felirat: „E világon nincs párom, Budán bömböl a pajtásom”) mivel ez kífért a toronyablakon.

A 2 nagyobb harang megmaradt, ma is ott van a helyén, szolgál bennünket. Örül az örülőkkel, sír a sírókkal, figyelmeztet a múlt időre és hívogat az Isten tiszteletére. Reményünk szerint még sokáig.

Milen Marcell

RÉGI SZAKMÁK, RÉGI FOGLALKOZÁSOK SIMONYIBAN

ÁCSMESTERSÉG

Az ácsmesterség eredete visszavehető az emberi evolúció korai szakaszára, amikor a kőbalt feltalálásával a korabeli ember elkezdte megmunkálni a körülötte előforduló anyagokat, elkezdte formálni, kialakítani lakóhelyét, építeni kezdetleges szállását. A leggyakrabban előforduló anyag az ember környezetében a fa volt, melyből az ott körülvevő

Bód István ácsmester és segítői a háztetőn

természet bővelkedett. Az ember a vadászéletmódról, valamint a gyűjtögetésről való áttérése a gazdálkodásra, valamint településekben való életmódra forradalmasította az ácsmesterséget.

Az első építményekben kivétel nélkül legfontosabb elem volt a megmunkált faszervezet. A fa megmunkálására, szerkezetek összeállítására szakosodott embereként ácsmestereknek nevezzük.

A korábbi századokban a szakma és az ácsmesterek jelentősége óriási volt. Főtlálattak

újabb és újabb szerkezeteket, melyek lehetővé tették addig nem látott óriás tornyok, hidak építését.

Faluhelyen, a házak építése, gazdasági épületek építése, malmok építése jelentette a csúcsot, valamint székelyföldön a faragott, ácsolt székelykapu. Az utóbbi híressé tette világszerte a magyar ácsok, fafaragók hírnevét. A felszerelésük, eszköztáruk ugyancsak egyszerű volt

Főbb eszközei közé tartoztak:

- kis fűrész,
- nagy fűrész,
- kis fejsze, nagy fejsze, bárd,
- vésők, furdancsok, hasító, vágó eszközök, kétnyelű kés,
- zsinóly vágó, ácsderékszög, körző,
- csapó zsinór, colostok-méter, és az elmaradhatatlan ácsce-ruza

Lényegében az ácsmesterek ezekkel a kézi szerszámokkal nyers fából kifaragták, majd csapolással összeillesztették a bonyolult konstrukciókat, melyek ha jó kemény fából voltak több százévig is eltartottak.

Az ácsok által kiépített tetőkonstrukciót aztán lefedték az éppen aktuális tetőfedő anyaggal, eleinte szalmával, náddal, fa zsinólyel, cseréppel, azbeszt lapokkal

Feliratos székelykapu

Falunkban Simonyiban ma is láthatók a falusi és környékbeli ácsmesterek munkái, hiszen minden ház teteje az ő szakértésük által jött létre.

A legismertebb falusi ácsok közé tartozott:

Bód István /elhunyt/
Kósik József
Kruppa Béla
Zagyi Kálmán
Zagyi Elemér
Mag Ernő

Szakma ismeretén kívül, világjárta és huncut embereként tartja számon az ácsokat a népi hiedelem, ezért, nem egy magyar nóta éppen róluk szól

/Falu végén faragnak az ácsok..../

Lakóházatető szerkesztésén kívül ezek a mesterek nagymértékben kivették részüket a nagy szövetkezeti istállók és magtárak, dohány szárítók építéséből is. Utánpótlás nevelés hiánya miatt, ma az ács szakma és az ács mester hiánycikknek számít. Modern családi házak teteje építésével, még a mai világban is egy-egy alkalommal, emléket építhetnek maguknak az ácsmesterek jólsikerült munkájukkal. Ezért úgy gondolom van még remény a szakma újrafelvirágzására. sz.

Ács szerszámok

Tetőszigetelés az utolsó percben !

2009. november utolsó napjaiban került sor a meghibásodott és ezáltal beázó helyi Simonyi iskola és óvoda lapotető szigetelésének kijavítására.

Összesen 200 négyzetméter felületet szigeteltek újra a Péterfalvai Pelle Boldizsár vállalkozó dolgozói. Kihaszna-
lva a néhány ajándékba kapott szép napot, gyorsított ütemben elvégezték a munkát,

melyre 2 éves jótállást adtak. A tetőszigetelés költségei 1300 euróba kerültek, melyet a község teljes mértékben a szlovák kormányhivatal által kiírt és a község által elnyert pályázati pénzből fedezett.

A szeszélyes időjárás és a pénzek kései átutalása miatt elmondhatjuk, hogy az utolsó percben sikerült a javítást végrehajtanunk.

KARÁCSONYI ÍNYENCSÉGEK

finom falatok receptjei

Molnár ponty - csörgős malom módra

Hozzávalók:

- 1 darab 1,5-2 kg friss ponty
- 5 dkg disznó zsír
- 12 dkg tehénvaj
- 3 dcl savanyú tejföl
- 1,5 kg burgonya
- 1 darab alma
- sima liszt
- édes őrölt piros paprika
- őrölt kömény, szemes kömény, só

Elkészítése:

A friss halat pikkelyeitől, kopolyújától, belső szerveitől megtisztítjuk és hideg vízben megmossuk, hagyjuk lecsöpögni. A megtisztított hal feje és farka rajta marad, hátát 5 cm-es szakaszonként gerincig beirdaljuk, majd kívül belül besózzuk. 10 percig állni hagyjuk. Utána kívül-belül beforgatjuk az enyhén paprikás, őrölt köményes lisztes keverékbe, hasába elhelyezünk egy egész almát, hurkapálcával belülről a hasát kitámasszuk, kizsírított tepsire hasával ráállítjuk. Hátán lévő vágásokba vajszeleteket helyezünk és az előmelegített sütőbe helyezzük. Közben le-

vélvel locsoljuk és ropogásra sütjük 150°C-on.

Egyidőleg megfőzzük a köménymagos hasáburgonyát, ha a hal megsült a tepsibe a hal köré rakjuk, levéllel meglocsoljuk, az egészet megöntjük savanyú tejföllel és pár percre vissza tesszük a forró sütőbe, hogy felrotyanjon.

A kész halat deszkára téve a tepsiből tálaljuk.

**Jó étvágyat kívánunk! -
váljon egészségükre**

Karácsonyi bejgli

A Karácsony elképzelhetetlen bejgli nélkül, ám az aranybarna, jól szeletelhető, és sokáig eltartható süteményt nem olyan könnyű elkészíteni, mint gondolnánk. A hangsúly pedig sok esetben nem az összeállításon, sokkal inkább az alapanyagokon és a menyiségi arányokon van. Fűreszporos bejglit a közértben is vásárolhatunk, de ha olyan süteményt szeretnénk sütni, ami után minden vendégünknek csomagolhatunk is belőle, nem árt olyan receptet választanunk, amelyben lédús, gyümölcsökkel kevert mákos vagy diós tölteléket találhatunk. Erdemes alternatív (szilvás, gesztenyés, csokis) bejgli recepteket is kipróbálunk, amelyek különleges színfoltjai lehetnek az ünnepeknek.

Mákos bejgli

Hozzávalók:

A tésztához: 1,2 dl tej, 8 dkg cukor, 4 dkg élesztő, 50 dkg liszt, 13 dkg vaj + a tepsizhez, 2 tojás, 5 dkg darált mandula, 1 citrom reszelt héja

A töltelékhez: 15 dkg darált mák, 10 dkg darált mandula, 10 dkg (barna) cukor, 2,5 dl tej, 2,5 dl tejszín, 5 dkg búzadara

A mázhoz: 20 dkg porcukor, 4 evőkanál citromlé, 5 dkg citronát

Előkészítés: A tej felét meglangyosítjuk, beleszórunk 1 mokkáskanál cukrot, beletördeljük az élesztőt, és megfuttatjuk. A lisztet egy nagy táliba szitáljuk. Belekeverjük a maradék cukrot, egy csipet sót, a maradék tejet, a vajat, a tojást és az élesztős tejet is. Alaposan összedolgozzuk, és meleg helyen fél órát kelesztjük.

Elkészítés: A tésztához keverjük a mandulát, a reszelt citromhéjat, és addig keverjük, amíg a tészta hólyagos és fényes lesz. Meleg helyen további fél órát kelesztjük. A töltelékhez összekeverjük a mákot a mandulával, a cukorral, a tejjel és a tejszínnel, majd felfőzzük.

Beleszórjuk a grízt - a masszának össze kell állnia, de kenhető maradjon -, és citromlével ízesítjük. A tésztát kb. 1 cm vastagra kinyújtjuk, rásimítjuk a mákos tölteléket, és a tésztát a két hosszabbik feléről feltekerjük a képzeletbeli felezővonalig. A tepsit kivajazzuk, letakarjuk, és fél órát kelesztjük. A sütőt 200 fokra (gázsütő: 3. fokozat) előmelegítjük. A tésztát az alsó rácson kb. 50-60 percig sütjük. A mázhoz a porcukrot elkeverjük a citromlével, beleszórjuk a citronátot, és megkenjük vele a bejgli tetejét.

Diós bejgli

Hozzávalók:

A tésztához: 60 dkg liszt, 30 dkg főtt áttört burgonya, 25 dkg margarin, 20 dkg cukor, csipetnyi só, 1 dl tejföl, 1 dl meleg tejben futtatott 1 dkg élesztő

A töltelékhez: 60 dkg dió, 45 dkg cukor (melyet citrom- vagy narancshéjjal, mazsolával, vaníliás cukorral, rummal ízesíthetünk)

Elkészítés: A tésztához az összes hozzávalót összegyúrjuk, majd három adagra osztjuk. A töltelékhez a cukrot kevés vízben felfőzzük, összekeverjük az ízesítőkkel, és 3 részre osztva megtöltjük vele a tésztát. Kizsírított tepsibe tesszük, tojássárgával megkenjük, fél órát hideg helyen szikkasztjuk, majd másodszor is bekenjük tojássárgával. Előmelegített sütőben 180 fokon 45 percig sütjük.